

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2526/23
26.4.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА (ЈМБГ...) из ..., чији је пуномоћник Љиљана Савић, адвокат из Београда, Б. Вребалова бр.2, против тужене “Adriatic bank” a.d. Beograd (МБ 07534183), са седиштем у Београду, ул. Далматинска бр.22, чији је пуномоћник Ана Лазаревић, адвокат из Београда, ул. Интернационалних бригада бр.69, ради поништаја решења, враћања на рад, накнаде штете и уплате доприноса, одлучујући о жалбама тужиље и тужене, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П1 2371/17 од 12.5.2022. године, у седници већа одржаној дана 26.4.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 2371/17 од 12.5.2022. године, у ставовима другом, трећем, четвртном и петом изреке, а жалба тужене у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу шестом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 2371/17 од 12.5.2022. године и предмет у том делу **ВРАЋА** првостепеном суду, на поновни поступак.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2371/17 од 12.5.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор стварне ненадлежности Првог основног суда у Београду у овој правној ствари. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништено решење правног претходника тужене бр.917 од 22.5.2017. године, којим је тужиљи отказан Уговор о раду бр.01103-1083 од 17.5.2012.

године, са свим пратећим анексима, као незаконито. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да тужиљу врати на рад. Ставом четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да тужиљи исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде коју би тужиља примила да је радила код тужене у периоду од 1.6.2017. године до 27.10.2020. године, у укупном износу од 2.822.194,79 динара, у појединачно одређеним месечним износима, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става. Ставом петим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да на утврђене месечне износе из става трећег изреке пресуде као основице за обрачун пореза и доприноса, на име и у корист тужиље за период од 1.6.2017. године до 27.10.2020. године, уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала за Град Београд, Београд, доприносе за обавезно здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање, Филијала за Град Београд и доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање, Филијала Београд у Београду. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 340.320,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде тужиља и тужена су благовремено изјавиле жалбе и то тужиља побијајући је у ставу шестом изреке, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. а тужена у ставовима другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке, што произлази из садржине жалбе, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Жалбене разлоге су образложиле и жалбене предлоге изнеле.

Тужиља је поднела одговор на жалбу тужене.

Испитујући првостепену пресуду у побијаном делу, у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље основана, а жалба тужене делимично основана.

У првостепеном поступку, у погледу одлука садржаних у потврђеном делу пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује жалбом тужене.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужиља је била запослена код правног претходника туженог „Marfin bank” a.d. Београд на неодређено време почев од 21.5.2012. године, на пословима сарадник за некретнине у Сектору администрације, на основу Уговора о раду бр. 01103-1083 од 17.5.2012. године, Анекса бр.1 уговора о раду бр.865 од 3.2.2014. године и Анекса 11 уговора о раду бр.313-1-1083 од 6.11.2014. године. Управни одбор је 25.4.2017. године донео Одлуку о измени Одлуке о утврђивању организационе структуре „Marfin bank” a.d. Београд бр.978, којим је измењена организациона структура банке и шема о предвиђеном броју извршилаца за сваки систематизовани посао, па је Извршни одбор

донео Одлуку о измени Правилника о организацији и систематизацији радних места „Marfin bank” a.d. Београд бр.115 од 25.4.2017. године. Изменама Правилника извршена је реорганизација у оквиру организационих делова банке, тако што су кроз брисање одређених организационих једница и одређеног броја послова и смањења броја извршилаца на одређеним пословима, измењени број и систематизација послова који се обављају у банци, а укинута су послови на којима је тужила радила. Правни претходник тужене је донео предлог решавања вишка запослених бр.989 од 4.5.2017. године који је достављен НСЗ и репрезентативном Синдикату банке, а у циљу решавања радноправног статуса запослених који се проглашавају вишком за чијим је радом престала потреба у банци. Донет је и Програм решавања вишка запослених бр.1001 од 22.5.2017. године (у првостепеној пресуди очигледном грешком у писању бројева наведено бр.1001 од 22.7.2017. године), којим се на коначан начин решава радноправни статус запослених који се утврђују као вишак за чијим радом престаје потреба, између осталих, и тужили. Решењем „Marfin bank” a.d. Београд бр.917 од 22.5.2017. године, тужили је код правног претходника тужене отказан уговор о раду са свим пратећим анексима због технолошких, економских и организационих промена код послодавца, услед тога што је дошло до престанка потребе за обављањем послова које је тужила обављала, с обзиром на то да су исти укинута, а нема могућности за даљим радним ангажовањем тужиле на другим или сличним пословима, тако да је Програмом решавања вишка запослених бр.1001 од 22.5.2017. године запослени утврђен као вишак запослених коме радни однос престаје отказом, а на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, уз претходну исплату отпремнине. Тужили је престао радни однос закључно са 31.5.2017.године и утврђена јој је отпремнина у износу од 201.731,51 динара, у складу са одредбом члана 158. став 2. Закона о раду, одредбом члана 152. став 2. КУ и одредбом члана 7. Програма. На спорном решењу, које је тужили уручено у просторијама послодавца, не налази се супотпис менаџера Сектора за људске ресурсе и правне послове, као ни печат банке и број под којим је заведено. Тужила је била на евиденцији незапослених лица у периоду од 15.6.2017. године до 12.3.2018. године, а била је корисник права на новчану накнаду за случај незапослености у периоду од 1.6.2017. године до 28.12.2017. године, у ком периоду је примила накнаду у укупном износу од 217.797,90 динара. Национална служба за запошљавање је пријавила тужилу на осигурање од 1.6.2017. године и одјавила је из осигурања 28.12.2017. године, у периоду од 29.12.2017. године до 12.3.2018. године тужила је била незапослена, а по основу самозапошљавања као предузетник, тужила је пријављена на осигурање од 13.3.2018. године и даље. Из налаза и мишљења судског вештака за економско – финансијску област од 28.10.2020. године, допуне и корекције налаза и мишљења од 1.2.2021. године и изјашњења вештака од 1.12.2021. године, утврђено је да укупан износ обрачунате и изгубљене зараде за период од 1.6.2017. године до 27.10.2020. године за тужилу износи 3.248.304,50 динара, да износ новчане накнаде НСЗ коју је тужила примила за период од 1.6.2017. године до 28.12.2017. године, укупан износ који је остварила код предузетника и укупан износ остварене зараде код другог послодавца у периоду јул – октобар 2020. године износи 643.907,16 динара, те да разлика обрачунате и остварене зараде за период од 1.6.2017. године до 27.10.2020. године износи 2.604.396,09 динара. Датуми доспелости и појединачни месечни износи изгубљене зараде приказани су у колони 6 кориговане табеле 8, која је саставни део налаза и мишљења вештака.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је

тужбени захтев тужиље основан, јер се на спорном решењу које је тужиљи уручено у просторијама послодавца, чија фотокопија је здружена списима и сравњена са оригиналом на рочишту, не налазе супотпис менаџера Сектора за људске ресурсе и правне послове и печат банке нити број под којим је заведено, што је супротно члановима 7. и 42. Статута и члану 3. КУ „Marfin bank” a.d. Београд, правног претходника тужене, што то решење чини незаконитим, па је одлучено као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Како је закључио да решење о отказу уговора о раду тужиље незаконито, првостепени суд је усвојио захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да тужиљу врати на рад, с обзиром на то да одлука о захтеву за враћање на рад зависи од основаности захтева за поништај оспореног решења и одлучио као у ставу трећем изреке побијане пресуде. Такође, како је одлука о захтеву за накнаду материјалне штете услед незаконитог отказа акцесорне природе у односу на одлуку о захтеву за поништај решења о отказу уговора о раду, то је суд одлучио као у ставу четвртог изреке првостепене пресуде, а висину накнаде штете је утврдио из налаза и мишљења судског вештака од 28.10.2020. године са допуном од 1.2.2021. године, према коме је тужиља определила тужбени захтев.

На досуђене износе тужиљи припада право на законску затезну камату у складу са одредбама члана 277. и члана 324. став 1. Закона о облигационим односима у вези са чланом 2. Закона о затезној камати, од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате.

Одлуку о уплати доприноса првостепени суд је донео у складу са одредбама члана 3, 4. и 56. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, имајући у виду да тужена има обавезу да тужиоцу на досуђене износе из става четвртог изреке пресуде уплати доприносе за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, у потврђеном делу побијане пресуде првостепени суд је правилно применио материјално право и за своју одлуку дао довољне и јасне разлоге, које прихвата и другостепени суд.

Одредбом члана 192. став 1. тачка 1. Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.24/05...75/14), прописано је да о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује у правном лицу – надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте. Ставом 2. истог члана прописано је да се овлашћење из става 1. овог члана даје у писменом облику.

Одредбом члана 193. став 1. истог закона, прописано је да се запосленом у писменом облику доставља решење о остваривању права, обавеза и одговорности, са образложењем и поуком о правном леку, осим у случају из члана 172. овог закона.

Чланом 7. Статута „Marfin bank” a.d. Београд, правног претходника тужене, од 8.2.2017. године, прописано је да у свом пословању банка користи свој печат и штампил, који садрже пословно име и седиште банке. Печат банке се користи за додатно потврђивање аутентичности аката и других докумената које издаје банка.

Штамбил банке се користи за потврђивање пријема и експедиције аката и докумената различитог садржаја, за оверу документације, као и за потврђивање њихове аутентичности.

Чланом 42. Статута, поред осталог, прописано је да Извршни одбор Банке чине најмање два члана укључујући и председника, те да је овлашћење председника Извршног одбора Банке за закључење правних послова и предузимање правних радњи из делокруга Извршног одбора, ограничено захтевом за додатним потписом једног члана Извршног одбора. Чланом 44. Статута, прописано је да је Извршни одбор Банке одговоран за пријем и ефикасно функционисање система унутрашње контроле банке и да Извршни одбор, између осталог, закључује уговоре о раду са свим запосленима у банци, решава у првом степену о правима из радног односа запослених у банци, организује рад и руководи радом запослених у банци и доноси акте о систематизацији радних места и распореду непосредних извршилаца.

Чланом 3. КУ „Marfin bank” a.d. Београд, одређено је да о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује Извршни одбор послодавца у складу са Статутом банке, односно лица која Извршни одбор послодавца овласти. Запосленом се у писаном облику доставља свако решење за остваривање права, обавеза и одговорности, са образложењем и поуком о правном леку.

Како је оспорено решење о отказу уговора о раду тужиљи потписао само председник Извршног одбора „Marfin bank” a.d. Београд, правног претходника тужене, а не и менаџер Сектора за људске ресурсе и правне послове, који захтев за додатним потписом је прописан чланом 42. Статута послодавца, правилан је закључак првостепеног суда да је наведено решење незаконито. Ово из разлога јер из цитираних одредаба КУ и Статута „Marfin bank” a.d. Београд произлази да су решење о отказу уговора о раду тужиљи морала потписати два лица, председник Извршног одбора, који је решење потписао и менаџера Сектора за људске ресурсе и правне послове, која је пропустила да то учини, а због ког недостатка оспорено решење није законито. Обавеза доносиоца акта којим се одлучује о правима и обавезама запослених је да тај акт потпише, које овлашћење је код правног претходника тужене имао Извршни одбор, као колективно тело од најмање два члана. С обзиром на чињеницу да се на оспореном решењу не налазе потписи оба члана Извршног одбора правног претходника тужене, правилан је закључак првостепеног суда да је то разлог који оспорено решење о отказу уговора о раду тужиљи чини незаконитим. Неосновано се жалбом тужене указује да је недостатак потписа на оспореном решењу о отказу уговора о раду тужиљи формалне природе, с обзиром на то да потпис доносиоца решења не представља део форме, већ битан елемент од чијег постојања зависи пуноважност решења, а тужена, која је указивала да се на решењу које је остало код послодавца налазе потписи оба лица, те на којој је, према правилима о терету доказивања у смислу одредбе члана 231. став 3. Закона о парничном поступку, био терет доказивања те чињенице, ту чињеницу у овој парници није доказала.

Наводима жалбе тужене неосновано се указује да је тужиља злоупотребила своја права и да је искористила предусретљивост тужене када је преузела непотписано оспорено решење о отказу. Ово из разлога што је послодавац био у обавези да приликом доношења оспореног решења о отказу уговора о раду тужиљи решење

потпишу председник и један члан Извршног одбора, па се пропуст да један од њих потпише решење не може окарактеристати као злоупотреба права тужиле и искоришћавање предусретљивости послодавца.

Наводима жалбе тужене неосновано се указује на учињну битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер је изрека првостепене пресуде разумљива, а у пресуди су дати јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, о којима не постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказа и самих тих доказа, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Како је у конкретном случају утврђено да је тужилци радни однос престао без правног основа, то је првостепени суд у смислу одредаба члана 191. став 1. до 4. Закона о раду правилно одлучио када је обавезао тужену да тужилцу врати на рад, као и да јој исплати накнаду материјалне штете у висини изгубљене зараде у спорном периоду, чија висина је утврђена на основу налаза и мишљења судског вештака, и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом у складу са одредбама чланова 277. и 324. Закона о облигационим односима, почев од доспелости сваког износа до исплате, као у ставовима трећем и четвртом изреке побијане пресуде. Исто тако, првостепени суд је правилно, ставом петим изреке побијане пресуде, обавезао тужену да у корист тужилце на утврђене месечне износе, досуђене на име накнаде штете у висини изгубљене зараде, у корист тужилце уплати доприносе за обавезно социјално осигурање, коју обавезу тужена има према одредбама чланова 2, 3. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Како се ни осталим наводима жалбе тужене не доводи у сумњу правилност примењеног материјалног права, првостепена пресуда је потврђена у ставовима другом, трећем, четвртом и петом изреке.

Међутим, основано се жалбом тужилце указује да је доношењем решења о трошковима поступка првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став тачка 12. Закона о парничном поступку. Ово из разлога што образлажући своју одлуку, првостепени суд није дао разлоге због чега тужилци нису признати трошкови за састав 3 необразложена поднеска и за заступање адвоката на још једном неодржаном рочишту, чију накнаду је тужилца тражила опредељеним захтевом у трошковнику. Поред тога, првостепени суд је погрешно обрачунао износ трошкова за заступање адвоката који су тужилци признати, па је за састав тужбе и 3 образложена поднеска у износу од по 16.500,00 динара, за заступање на 7 одржаних рочишта по 18.000,00 динара и за приступ на 6 неодржаних рочишта износу од по 9.750,00 динара, увећаних за 20% на име ПДВ-а обрачунао да тужилци припада накнада у износу од 263.520,00 динара, док је збир наведених износа 300.600,00 динара, због чега укупан износ досуђених трошкова није правилно обрачунао. Првостепени суд је пропустио да одлучи о захтеву тужилце за ослобађање од плаћања судских такси, који је тужилца поднела у току првостепеног поступка. Због наведених недостатака одлука о трошковима поступка се није могла испитати, због чега је укинута.

У поновном поступку, првостепени суд ће поново одлучити о захтеву тужилце за накнаду трошкова поступка, а за своју одлуку ће дати јасне и потпуне разлоге.

Другостепени суд је имао у виду да је у ставу петом изреке првостепене пресуде наведено да се обавезује тужена да на утврђене месечне износе из става трећег изреке уплати доприносе за обавезно социјално осигурање у корист тужиље, а да је о тужбеном захтеву тужиље за накнаду штете на име изгубљених зарада одлучено ставом четвртим изреке побијане пресуде, али сматра да се ради о очигледној грешци у писању броја става изреке, коју грешку првостепени суд може исправити посебним решењем у смислу одредбе члана 362. Закона о парничном поступку, због чега не представља препреку за одлучивање о жалби тужене.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредаба чланова 390 и 401. тачка 3. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**